

**FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE**

ARKITEKTURPOLITIK

2017

Lysset i udstillingsrummene er dæmpet på grund af værkene på papir.

Isaacson Larsen
1814-1880
1814-1880
1814-1880
1814-1880

Isaacson Larsen
1814-1880
1814-1880
1814-1880
1814-1880

INDHOLD

5	INDLEDNING
7	HVORDAN BRUGER VI ARKITEKTUREN SOM ET AKTIV?
11	BYER OG BYLIV
15	LANDSBYERNE OG DET ÅBNE LAND
19	BOLIGOMRÅDERNE
23	OFFENTLIGE BYGNINGER
27	OMDANNELSESOMRÅDER
31	KULTURARVEN
35	DE GRØNNE OPLEVELSER
38	PROCESSEN

Fotos tilhører med mindre andet er angivet
Faaborg-Midtfyn Kommune.
Arkitekturpolitikken er udformet med bistand fra
Arkitektskolen i Aarhus.
© 2017 Faaborg-Midtfyn Kommune

Rådhuset i Ringe. Et tidstypisk offentligt byggeri der møder sine borgere i øjenhøjde, men samtidigt er et markant ikon i sine smukke grønne omgivelser.

Dybdalgård i Ringe. Bebyggelsesplanen er udformet af landskabsarkitekt Marcel Crutelles, som på fin vis har fremhævet landskabets kvaliteter i et nyt boligkvarter. En af mange attraktive bosætningsmuligheder i kommunen.

INDLEDNING

Det er med stor glæde, at jeg nu kan præsentere et forslag til arkitekturpolitik for Faaborg-Midtfyn Kommune. Udarbejdelsen af en arkitekturpolitik har længe stået på kommunalbestyrelsens ønskeliste, da den skal være vores fælles grundlag for, hvordan vi fremover arbejder med udviklingen af attraktive byer og landsbyer. Et grundlag der skal sikre, at vi kontinuerligt arbejder med at sikre særlige og inspirerende rammer for det gode liv i Faaborg-Midtfyn Kommune. For det er det arkitektur handler om - de muligheder det bebyggede miljø giver os for at leve det gode liv. Arkitekturpolitikken er derfor også et vigtigt redskab til at realisere vores udviklingsstrategi.

FORSKELLIGE BYER FORSKELLIG ARKITEKTUR

Faaborg-Midtfyn Kommune er en geografisk stor kommune, med mange forskellige typer af byer, landsbyer, kvarterer, historie, kulturarv og dermed også forskellig arkitektur og forskellige udfordringer. Arkitekturpolitikken har derfor ikke ét bud på, hvordan der skal arbejdes med arkitektur i vores kommune, den rummer mange forskellige bud på det. Derfor er politikken også opdelt i temaer der kan læses uafhængigt af hinanden.

STYRKE BYERNES ATTRAKTIONSVÆRDI

Vores krav til byernes indretning og funktioner ændrer sig også i takt med, at vores ønsker til det gode liv ændrer sig. Attraktive byer er i dag levende byer med et aktivt byliv, som løftes af detailhandel, service, et synligt forenings- og kulturliv og inspirerende byrum. Byrum med arkitektonisk kvalitet, der giver oplevelser og inspirerer til forskellige former for social aktivitet, bevægelse og ophold.

Udformningen og indretningen af byernes rum har stor betydning for oplevelsen af byernes attraktivitet,

og derfor har arkitektur afgørende betydning for vores byers evne til at tiltrække investeringer, tilflytning og turisme. Derfor skal vi meget mere i dialog om arkitekturen i vores byer og landsbyer og sammen gøre mere for, at denne dialog i højere grad sætter sit aftryk i vores omgivelser.

DIALOG OM ARKITEKTUR

Arkitekturpolitikken er ikke et udtryk for smag, men er en politik for, hvordan vi som kommune vil arbejde for, at vores byer, landsbyer, bygninger, torve, gader, pladser og landskaber udvikler sig, så kommunen er et godt sted at leve og et godt og trygt sted at investere i en bolig eller i en virksomhed. Arkitekturpolitikken er et fælles sprog om, hvordan vi - kommune, borgere og virksomheder skal arbejde med det bebyggede miljø og landskabet omkring os, så vi sammen og fortsat kan leve det gode liv. Et fælles sprog kræver dog, at så mange som muligt involveres og introduceres til arkitekturpolitikken.

Det er derfor vigtigt for kommunalbestyrelsen og mig at arkitekturpolitikken kommer i høring, og at der i høringen er byvandring med dialog i hele kommunen, men også at dialogen fortsætter, når politikken er vedtaget.

Undervejs i udarbejdelsen af arkitekturpolitikken har kommunens arkitekter og interesseorganisationer været involveret og er kommet med vigtige input til det fælles sprog, som arkitekturpolitikken er et udtryk for.

Rigtig god debat.

Venlig hilsen

Christian Thygesen
Borgmester

De nye forpladser ved station og jernstøberigrund i Ringe, gør ankomsten til Ringe til en særlig oplevelse. Materialerne refererer tilbage til områdets industrihistorie og giver en stærk identitet til området.

Pavillionen i Pipstorn Skov er et ikon i naturen. Det giver mulighed for en hel ny type ophold, udeskole og aktivitet i skoven.

HVORDAN BRUGER VI ARKITEKTUREN SOM ET AKTIV?

ARKITEKTURSCREENING

En god dialog er grundlaget for udviklingen af de gode projekter. Arkitekturscreeningen er et konkret redskab, til at skabe en god dialog om projekter, der har særlig indvirkning på det miljø de indgår i. Arkitekturscreeningen er ikke en facitliste, men en metode til at komme omkring de vigtige emner og hensyn der måtte være i et givent projekt, herunder *kulturarv, forholdet til omgivelserne, bygningens udformning og bæredygtighed*. Med arkitekturscreeningen kan man tidligt i processen med udviklingen af et projekt, få rejst de emner der er særligt relevante, så de ikke skal tilføjes i sidste øjeblik, når projektet ellers er klar til udførelse, hvilket koster tid og penge for alle involverede parter.

I praksis er det de involverede kommunale afdelinger der udfører arkitekturscreeningen, når bygherre henvender sig. Screeningen udføres for alle byggerier, der har en markant placering eller en stor indvirkning i et bymiljø. Efter screeningen tages der en dialog med bygherre om de emner, der er relevante og skal belyses i projektet. På denne måde har bygherre på et meget tidligt tidspunkt i processen muligheden for, at drøfte med sin arkitekt hvordan de løser projektet på en måde, som imødekommer de relevante problemstillinger. Som bygherre skal du blot henvende dig til By, Land og Kultur, for at starte denne dialog op.

INSPIRATION OG RÅDGIVNING

Der kan være brug for at hjælpe borgere og bygherrer om særlige temaer, som berører den arkitektoniske kvalitet i bygninger og hele områder. Derfor vil vi

løbende udvikle inspirations- og rådgivningsmateriale om forskellige temaer. Det kunne fx være om energirenovering, karakteristiske træk for forskellige stilarter, belysning, haver, regnvand mv.

Udover at være myndighed og rådgiver, ønsker kommunen også at give mere uformelle råd, inspiration og vejledning. Når den daglige sagsbehandling viser tegn på, at særlige emner giver udfordringer, vil vi sætte fokus på emnet og finde løsninger til at formidle inspiration og vejledning.

LOKALPLANER

Fremadrettet skal alle lokalplaner redegøre for, hvilke arkitektoniske overvejelser der er gjort i forhold til lokalplanens bestemmelser og den helhed som lokalplanområdet indgår i. I praksis udføres arkitekturscreeningen som en del af lokalplanarbejdet, og resultaterne indføres i lokalplanen som en del af redegørelsen.

ARKITEKTUR OG DESIGN I SKOLEN

Folkeskoler og friskoler i Faaborg-Midtfyn Kommune sikrer i samarbejde med en lang række kulturaktører, at børn og unge får mulighed for at lære kulturens sprog. Dette projekt har kørt siden skoleåret 2014-2015, og rummer mange forskellige kulturelle udtryksformer, herunder også arkitektur og design. Når børn tidligt møder arkitekturen og lærer at se og forstå den, vil de også som voksne blive mere kompetente til at forstå og gå i dialog om vores omgivers udformning. Arbejdet med arkitektur og design i skolen er et samarbejde med Dansk Arkitektur Center under Den Kulturelle Rygsæk.

Faaborg Museums have. En 'hemmelig' have i byen, der føles som en stille tidslomme indrammet af beplantning og museets varierende facade mod haven.

KONKURRENCER

I forbindelse med både byomdannelser og større byggerier vil vi arbejde med at konkurrenceudsætte projekterne. Dette skal hjælpe til en bredere forståelse og belysning af opgaven og dens mulige løsninger. Konkurrencer kan have mange former fx idékonkurrencer, parallelopdrag, egentlige arkitektkonkurrencer og andre former, der sikrer en bedre og bredere afklaring af de muligheder et projekt rummer.

Som udgangspunkt fastlægger arkitekturpolitikken, at anlæg til 10 millioner eller derover konkurrenceudsættes i en form der passer til projektets muligheder og udfordringer. Arkitekturscreeningen skal indgå som en del af arbejdet med at fastlægge undersøge muligheder og udfordringer.

BORGERINDDRAGELSE

I de store projekter er der mange aktører; kommunen, byggherre, borgere og interessegrupper. Her er det afgørende, at der føres en konstruktiv dialog om udviklingen af projektet mellem aktørerne. Gennem dialog kan der udvikles projekter, som alle kan være glade for og stolte af. Derfor vil vi fortsat arbejde for, at bruge inddragelse som et udviklingstiltag, i en form og et omfang der er tilpasset det enkelte projekt.

ARKITEKTUREN SOM SIGNATUR

Faaborg-Midtfyn rummer mange arkitektoniske perler, fra mange forskellige tidsperioder. Vi vil sætte fokus på vores perler og bruge dem aktivt til at fortælle om Faaborg-Midtfyn. Der skal udvikles en arkitekturguide, der fortæller om de gode eksempler, til glæde for borgere og turister.

Den gamle polymerefabrik i Årslev-Sdr. Nærå er under omdannelse, i mellemtiden bliver dens inde- og uderum brugt til alle mulige slags fester, aktiviteter, møder, uddannelse og sport.

I Ringe er der byrum, der indbyder til uformelt opholdt - det er særligt attraktivt på en sommerdag. Men måske kan det udvides til at være attraktivt i meget længere perioder, hvis der arbejdes med udformningen?

BYER OG BYLIV

Byerne og landsbyerne i Faaborg-Midtfyn Kommune er opstået og har udviklet sig med vidt forskellige historiske baggrunde, hvilket også afspejler sig i byernes arkitektur, herunder i indretningen, i udtrykket og i funktionernes placering, og dermed også i det levede liv i byerne.

HVERDAGSRUM

I Ringe og Faaborg er der bymidter med butikker, der har facader ud til gå- og sivegader og med kulturinstitutioner, der ligger centralt i byerne. De har indfaldsveje med større butikker langs disse veje, og virksomheder der ligger i randen af byerne. Alt sammen byrum, der lægger op til forskellige former for aktivitet og ophold. Det er også byrum, som mange dagligt opholder sig i eller går/kører igennem, og derfor kalder man dem også for hverdagsrum. Indretningen og udformningen af disse hverdagsrum påvirker os og vores måde at bruge dem på, og det kan være både i en positiv og negativ retning alt efter kvaliteten i det enkelte byrum.

Forladte erhvervsområder, tomme butiksfacader mv. kan appellere til hæværk, og stimulerer ikke lysten til at investere i byen. Mens byrum der har en æstetisk udformning og intakt funktionalitet har tiltrækningskraft for både mennesker og investeringer.

BYLIV OG IDENTITET

Etableringen af havnebadet i Faaborg, der både har en smuk og karakterfuld udformning, og mange forskellige opholdsmuligheder, har givet denne del af byen

helt nyt liv både sommer og vinter. Havnebadet er i dag et eksempel på, hvad arkitektur kan skabe af nye sociale aktiviteter, stolthed og identitet i en by for både borgere og turister.

I Ryslinge har et områdefornyelsesprojekt løftet byens bygninger og pladser langs landevejen til Ringe. Byens mest markante og synlige strøg. Højskolens placering er blevet mere synlig, scene og fitnessredskaber er placeret i parken og inviterer også til nye sociale aktiviteter, til bevægelse, ophold og kultur. Byens tidligere præg af forfald, har ændret sig til et strøg med harmonisk udformning og nutidig funktionalitet. Områdefornyelsen har givet Ryslinge en ny identitet. Områdefornyelsen og havnebadet rummer eksempler på nutidige byrum, som i dag udvikler sig i mange af landets byer.

BYRUM FOR ALLE

Byrum der inspirerer og appellerer til sociale aktiviteter i form af ophold, bevægelse og samvær efterspørges i stigende omfang af borgere. Det skal ses i lyset af, at der generelt er en tendens til, at borgere vil bevæge og opholde sig mere ude, både alene og i fællesskab med andre. Derfor lægger borgerne større vægt på, at kunne bruge de offentlige rum til flere forskellige typer ophold og aktiviteter end tidligere og gerne hele året. Indretningen af byens rum og de forskellige typer af socialt liv de appellerer til, bliver derfor i stigende grad afgørende for oplevelsen af byers attraktivitet som et sted at bo, drive virksomhed eller holde ferie. Derfor skal vi i højere grad og i fællesskab arbejde for at sikre kvaliteten i vores byrum.

Overgange er også vigtige hverdagsrum, her er udsnit fra den nye overgang i Ringe - forpladser og tunnel ved banen. Udformet af Rambøll.

Havneparken i Faaborg er bare en græsplæne, men der eksperimenteres med aktiviteter for at finde ud af hvad der bedst støtter op om bylivet ved siden af havnebadet.

Havnebadet bobler af liv på en varm sommerdag - her er plads til både afslapning og høj aktivitet.

Byliv i lille skala. I Lyø by er der en lille pladsdannelse mellem gadekæret og købmanden - et helt oplagt sted at sætte sving i folkemusikken og dertilhørende dans, bilerne må holde tilbage.

Til store legedag i Årslev blev vejen lukket for en dag - så der var god plads til leg og mooncar-ræs. Gaderummet får en ny rolle for en dag, og bylivet blomstrer.

BYERNES SIGNATUR

I byernes udformning er særligt facader, skiltning, beplantning og belysning vigtige elementer, der giver et sted karakter og har stor indflydelse på om et byrum virker indbydende, trygt, overskueligt og attraktivt eller det modsatte uhyggeligt, utrygt, diffust og stressende. Byerne og deres rum og bygninger er kommunens visitkort. Byens rum er mødesteder som fx havnepladser, torve eller de steder, hvor vi ankommer til byerne – indfaldsvejene og stationerne – som er med til at skabe byens førstehåndsindtryk.

Bymidterne, indfaldsvejene, pladser og torve, er byrum som mange borgere færdes i og er typisk byernes mødesteder og er derfor også byens ansigt – signatur. Derfor er det vigtigt, at vi arbejder for at løfte kvaliteten i disse områder. Det kan vi gøre ved at stille krav til os selv som kommune, når vi renoverer bygninger, byrum, parker, bystrøg, og ved at stille krav til private bygherrer i disse områder om kvaliteten i materialer, farvevalg, belægninger, beplantning og belysning. Det er vigtigt, at bygherre fra start er klar over i hvilken retning de kan forvente, at der vil blive stillet krav, så der kan indgås en konstruktiv dialog fra start og så vi understøtter vores byers karakter og identitet og fremmer deres attraktivitet. Her skal arkitekturscreeningen være medvirkende til at afklare projektets særlige opmærksomhedspunkter. Kommunens rolle her kan også være at udarbejde kvalitetsmanualer for særligt vigtige bydele og byrum, der indeholder beskrivelser og retningslinjer for byinventar. Derudover er det vigtigt, at sikre at krav og kvalitet klart og tydeligt fremgår og sikres med lokalplanlægning.

EFFEKT

- Byernes rum – pladser, veje, gader og parker skal ved renovering eller omdannelse udformes æstetisk sammenhængende og funktionelt, så de fremmer det mangfoldige byliv.
- Byernes offentlige rum inviterer til en mangfoldighed af ophold og aktiviteter. De bruges dagligt som mødesteder for byernes forskellige borgere i alle aldre, foreninger og virksomheder. De er med til at skabe nye formelle og uformelle fællesskaber.
- Byernes rum understøtter fællesskaber, både formelle og uformelle. Byrummene udformes med fokus på brugere, æstetisk sammenhæng, og funktioner, så de er gode at opholde/udfolde sig i og understøtter stedets potentiale og fællesskabets trivsel.

INDSATSER

- Vi vil i planlægningen og udviklingen af vores byer lægge større vægt på at fremme forskellige former for byliv i byernes uderum. Både i vores masterplaner, lokalplaner, landsbyplaner og områdefornyelser, samt i realiseringen af dem.
- Vi vil i kommunens største byer planlægge for, skabe og synliggøre nye forbindelser mellem byens mødesteder og byrum, der inviterer til mere ophold og flere typer af aktiviteter.
- Gennemføre en screening af de største byers byrum, med henblik på at afdække tilstand, udtryk og potentialer som byrum for ophold, bevægelse eller oplevelse.
- Vi vil i tilknytning til nye kommunale anlæg sikre, at der udvikles og skabes æstetiske og funktionelle uderum, der inviterer til forskellige former for ophold og aktivitet.
- Vi vil sikre, at vi kommer i tidlig og konstruktiv dialog med bygherrer og grundejere om deres byudviklingsprojekter, så de udformes på en karakterfuld og funktionel måde, der også fremmer byliv i de konkrete byrum.
- I de største byer vil vi, i dialog med borgerne, udarbejde inventar og kvalitetsmanualer for byernes forskellige bydele, der understøtter bydelens karakter og historiske baggrund.

Den gamle smedje i Lørup, en af kommunens mange smukke og velholdte gamle ejendomme, som bidrager til den positive fortælling om landsbyerne.

Faldsled kro ligger i hjertet af det ældste Faldsled. Det er måske kommunens mest kendte fredede bygning. Kroen er et bærende element af det samlede landsbymiljø.

LANDSBYERNE OG DET ÅBNE LAND

Langt de fleste i Faaborg-Midtfyn Kommune bor i landsbyer. Vi har ca. 64 landsbyer og dertil kommer også små klynger af huse i landskabet. Landsbyernes udvikling har gennem mange år været påvirket af fraflytning. På Fyn og i vores kommune har der altid været tradition for at vedligeholde bygningerne, haverne og forhaverne pænt. Denne tradition skal vi blive ved med at fastholde. Men traditionen er udfordret på, at flere landsbyer oplever fraflytning og forfald. Landsbyerne skal fortsat være et godt sted at bo, og noget tyder på, at der måske er en ny tendens til at børnefamilier igen flytter til landdistrikterne.

MANGFOLDIGT UDBUD

Landsbyerne har mange forskellige kvaliteter, der knytter sig til det landskab eller den kulturhistorie de er en del af. Fælles for flere af dem er, at deres fysiske miljø er påvirket af ældre udtjente bygninger, som skæmmer. Kommunen og landsbyerne gør derfor meget for at få nedrevet de gamle udtjente bygninger, som får løftet indtrykket af landsbyerne betydeligt. Med nedrivningerne opstår der huller i bygningsrækken. Det giver udfordringer at tilpasse bebyggelsens struktur til de nye forhold, men også muligheder for at fylde hullerne ud med nye funktioner.

UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

De fysiske ændringer i landsbyerne giver forskellige muligheder for at løfte landsbyernes potentialer, for de varierer fra sted til sted. Det kan handle om stedets potentialer både fysiske, historiske, men også menneskelige. I Ny Stenderup er der udarbejdet en ny plan for landsbyens udvikling, der tager afsæt i landskabet omkring byen og byens historie som savværksby. Her banede de lokales egen motivation og energi vejen for den nye plan, hvor stedets landskab og historie

danner grundlaget for indholdet i den. Andre steder bruges de nedslidte bygninger som afsæt for at skabe kunst eller andre attraktioner - i Nr. Broby blev en forladt butiksfacade til en kunstværk og kort tid efter var butikken lejet ud. I Rudme er den gamle foderstofforretning omdannet til spillestedet Foderstoffæn, der er kendt på hele Fyn. Uden for kommunen ser vi eksempelvis, at Egebjerg Mølle er omdannet til et udsigts- og formidlingstårn, og på Langeland er gamle transformatorstationer omdannet til små gallerier.

LOKAL DRIVKRAFT

Nogle gange er enkelte nedrivninger ikke tilstrækkeligt for at løfte indtrykket af en landsby. Her kan hovedstrøg være så nedslidte, at der er behov for at gøre en større sammenhængende indsats. Der er forskel på, hvor meget en sammenhængende indsats vil hjælpe, afhængigt af kræfterne til at følge op på det lokalt og hos bygningsejerne. Områdefornyelser i henholdsvis Kværndrup og Ryslinge er eksempler på, hvor kommunen har støttet en større renovering af nedslidte byrum. Efterarbejdet er en lokal indsats for og vilje til at sikre, at investeringerne er langtidsholdbare.

LANDSKABET

Den altovervejende del af kommunen er åbent landskab, men her ligger også enkeltbygninger eller små klynger af bygninger. De er også en del af det oplevede landskab, og derfor er deres indpasning i landskabet meget vigtigt, for hvordan det samlede indtryk bliver. Typisk for de ældste bygninger i de åbne land er, at de er tilpasset vind, vejr og landskab i placering og udformning. Vores landskaber er en af kommunens væsentligste attraktioner for både bosætning og turisme. Derfor er det vigtigt at byggeri i det åbne land, også fremadrettet er tilpasset landskabet.

CASE: Ny Stenderup

I Ny Stenderup arbejdes der på et eksempelprojekt, for at se på hvordan landsbyen kan gentænkes, når forfald og nedrivning bliver et overskyggende karaktertræk. I Ny Stenderup er landevejen et markant træk, og husene her er svære at sælge. Derfor går byens 'ansigt' langsomt i forfald og bliver forladt. Men landsbyen har et fantastisk uudnyttet potentiale, for den ligger i et smukt kuperet landskab, med meget varieret beplantning. Her er det relevant at tænke over om landsbyen skal have en grøn midte i stedet for en midte præget af bygninger, vej og andre hårde overflader. Her kunne landskabet trækkes ind i landsbyen, så byens ansigt blev et andet end de forladte landevejshuse og byggetomter. Byen kunne være en landskabsby hvor boligerne putter sig nænsomt ind i landskabet.

EFFEKT

- Landsbyernes bymiljøer løftes gennem tilpasning og udnyttelse af stedets karakter og kvaliteter.
- Landsbyernes inspireres til at omdanne "huller" eller "ruiner" til aktiver i landsbyerne.
- Byggeri i det åbne land bidrager positivt til det landskab det indgår i.

INDSATSER

- Vi vil udvikle en helhedsorienteret planlægning sammen med 2 landsbyer, med lokale kræfter og motivation til at løfte opgaven, inden for de næste 4 år.
- Vi vil fortsat hjælpe landsbyerne med nedrivning af synlige udtjente bygninger med landsbypuljen.
- Vi vil gennemføre eksempelprojekter og udarbejde inspirationsmateriale til landsbyerne om omdannelse af synlige "huller" og "ruiner".
- Vi vil indarbejde retningslinjer for byggeri i det åbne land i kommuneplanen.

Forskningsstationen i Svanninge Bjerge putter sig elegant ind i landskabet, trods byggeriets højde kommer det aldrig over de omgivende bakketoppe.

Dybdalgård i Ringe er et indbydende nyere boligområde, der har en genkendelig identitet i kraft af områdets overvejende grønne karakter.

Svendborgvej i Ringe. Nogle boligområder er udviklet over meget lang tid og har store forskelligheder, her er det typisk placering og beplantning der skaber sammenhængen. Ofte er husene placeret i nogenlunde samme facadelinje mod vejen og har grønne forhaven. Her er en smuk nationalromantisk villa.

Engvej i Faaborg, er præget af det rytmiske boligforeningsbyggeri. Vinduesformaterne er skiftet og der er tilføjet tagudhæng, der ikke passer til stilen, men indtrykket er stadig karakterfuldt, på lang afstand.

BOLIGOMRÅDERNE

Faaborg-Midtfyn Kommune rummer boligtyper og områder helt tilbage fra middelalderen, men hovedparten af vores boligområder er bygget efter 1940. Boligområder er kendetegnet ved, at de har en ensartethed i funktion. Der er sjældent andre funktioner end boliger, enkelte steder er der også en institution eller en skole. Boligområderne er udviklet henover en 70-80 årig tidsperiode og repræsenterer derfor en stor mangfoldighed af stilarter.

KVARTERER MED KARAKTER

En stor andel af boligområderne i Faaborg-Midtfyn Kommune er parcelhusområder, der er bygget inden for samme årti, og derfor repræsenterer de en ensartethed i stil og tidsperiode, med individuelle variationer, der gør området interessant at opleve. Boligkvartererne repræsenterer derfor forskellige tidsperioders materialer og udformninger, der vidner om periodens værdier og teknologiske muligheder – de er kulturarv.

Når kvartererne fremstår ensartede, trods individuelle forskelle, så skabes indtrykket af et 'kvarter' en identitet, der er stærk og genkendelig. Typisk for boligkvartererne er hækkene, haverne og vejplantningerne, der sammen skaber en helhed og sikrer et grønt og indbydende indtryk. Derudover er det facadernes overflader, tagenes hældning, vinduernes udformning og størrelser, der vidner om deres samtidighed, der kan give en sammenhængende arkitektonisk karakter i et område. Hvor bykernerne typisk er en blanding af mange forskellige stilarter og skal gives andre træk for at skabe sammenhænge, fordi de er bygget over en meget lang periode, så har boligkvartererne i mange tilfælde en samtidighed, der kan give et roligt og sammenhængende udtryk.

Kvaliteten af boligkvartererne, nye som gamle, er med

til at sikre en attraktiv bosætningsmulighed – derfor skal der værnes om kvarterernes indbyrdes kvaliteter og karakter.

TILPASNING TIL NYE KRAV

Mange af vores boligområder er etableret i en tid hvor der blev stillet andre krav til boligens størrelse, indretning, udseende, isolering m.v. I mange af disse områder vil der derfor være behov for ombygninger og renoveringer, samt ønsker om tilbygninger, der giver mulighed for en mere tidssvarende indretning. Mange ombygninger kan ændre et boligområdes karakter. Der er en risiko for, at udtrykket bliver rodet og usammenhængende og at området derfor mister attraktivitet. Men ombygninger kan også tilføje værdi og gøres dygtigt, så et område bliver mere attraktivt.

MANGFOLDIGE MULIGHEDER

I Faaborg-Midtfyn Kommune vil vi gerne være en attraktiv bosætningskommune, og vi vil gerne bevare og udvikle en mangfoldighed af forskellige typer af boligområder og boliger i vores kommune. Vi vil også gerne give mulighed for at bygge nyt. Der er i dag næsten ingen grænser for, hvad man kan bygge og hvilke materialer man kan bygge med. Der er imidlertid også store forskelle på, hvilke materialer og udformninger vi hver især sætter pris på, og hvilken karakter, det område vi skal bo i, skal have. Det er der en stigende bevidsthed om. Samtidig ser det ud til, at borgere i vidt omfang har, meget forskellige ønsker til i hvilken grad, man ønsker at udvikle fællesskaber med naboerne. Vi vil gerne give mulighed for det hele men måske ikke inden for samme boligområde – men inden for samme by, så vi sikrer en mangfoldighed af muligheder i byerne.

At bo betyder at respektere omgivelserne, at blive venner med dem.

Chr. Norberg-Schultz, Arkitekt

Krokusvej i Ringe. Som mange andre ældre boligkvarterene er indtrykket overvejende grønt, de mange træer og blomstrende forhave giver et indbydende og varieret indtryk. Trods forskelligheder husene imellem, er der sammenhæng i taghældning, højder og størrelser så udtrykket er varieret men harmonisk.

På Lensvej i Årslev opfører boligforeningen CIVICA nye boliger med en grøn profil, der har fokus på bæredygtighed og fællesskaber. Arkitekturen afspejler sin tid i form, indretning og materialevalg. Projektet er udformet af KPF Arkitekter. (illustration: KPF arkitekter)

EFFEKT

- Der er forståelse for boligkvarterernes arkitektoniske kvaliteter og særkender, så kvartererne indbyrdes bevarer deres karakter, også når der bygges om og til.
- Der er et mangfoldigt udbud af boliger, der passer til forskellige behov og forskellige aldre inden for byerne.
- Der er liv i boligområderne og i de deres grønne rum.
- Boligområdernes grønne karakter og havekultur er et synligt aktiv i udbuddet af attraktive bosætningsmuligheder.

INDSATSER

- Udbrede forståelsen for boligernes og boligkvarterernes særlige arkitektur gennem vejledende og inspirerende informationsmateriale om stilarter, materialer, om- og tilbygning, alternativ energi og udenoms arealer.
- Styrke den arkitektoniske kvalitet i nye boligområder ved at tage afsæt i stedets kvaliteter og gennem dialog og planlægning i samarbejde med investorer og bygherrer. Dette skal bl.a. ske gennem en arkitekturscreening, der gennemføres forud for planlægningen af nye projekter (se mere om screeningen på side 7).
- Stille krav til arkitektur, beplantning, bylivsfremmende funktioner og grønne profiler i nye boligkvarterer.
- Arbejde for at boligkvarterernes grønne karakter og liv udvikles og bevares gennem information og dialog.

Kraftvarmeværket i Faaborg. Et ikonisk byggeri der er resultatet af en arkitektkonkurrence der blev vundet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter.

Øhavsskolen - Svanen, har fået en nybygget fløj der både har stramme linjer og leg i sit formsprog. Det er et fint eksempel på nybyggeri hvor der er opnået et godt resultat der giver noget værdi i sig selv og til sine omgivelser. Bygningen er formgivet af Arkitekt Charlotte Folke. Foto: Charlotte Folke.

OFFENTLIGE BYGNINGER

Vi færdes alle i offentlige bygninger i et eller andet omfang. De offentlige bygninger er en del af hverdagslivet – om man er på biblioteket, i borgerservice, daginstitutioner, skoler eller kulturinstitutioner. Vi færdes i og omkring dem og de har ofte en central placering. I Faaborg-Midtfyn Kommune har vi bygninger i alle aldre, spredt over hele kommunen. Vi har bygninger, der er stilfærdige og funktionelle, og bygninger som er en uomstøtelig del af vores kulturarv. Det er med andre ord svært at sætte dem under ét.

STOLTE IKONER

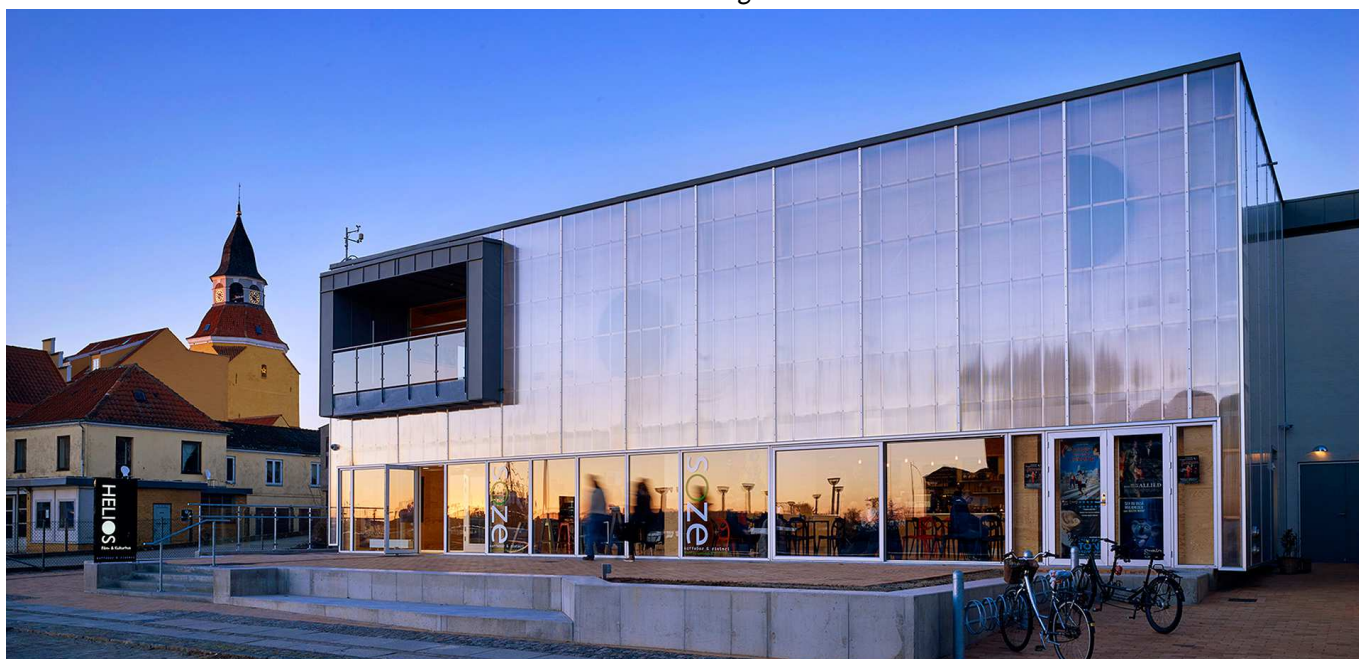
Offentlige bygninger er borgernes bygninger og er derfor også bygninger man gennem tiderne har bygget med en vis stolthed, og som har sit helt eget unikke udtryk og udformning – ofte er de blevet til ikoner/vartegn for byen. Det er bygninger, der fremhæves og fungerer som kunstværker i byrummet og som typisk vises frem. Havnebadet i Faaborg, klokketårnet i Faaborg og Rådhuset i Ringe er eksempler på offentlige bygninger, som har stor genkendelses- eller ikonværdi.

Offentlige ikoniske bygninger giver byrum og landskabet identitet. Det kan være kirker, der står som vartegn i landskabet, fx Krarup Kirke. Det kan være gamle kulturinstitutioner, der giver et ekstra løft til deres omgivelser, som fx Faaborg Museum, der med en mindre klassicistisk plads giver et ekstra lille og finurligt rum i købstaden. Eller det kan være det nye, som fx Helios i Faaborg der med lyskunst i facaden tilføjer et særligt og meget moderne rum til byen, hvor man kan få en unik kunstoplevelse.

KVALITETSKRAV

Ved nybygning eller ombygning af offentlige bygninger er der en særlig forpligtelse til at sikre, at de har en kvalitet og robusthed, så de kan holde i mange år – ikke bare funktionelt, men også æstetisk og arkitektonisk.

I de offentlige bygninger, eller bygninger der modtager offentlig støtte, er der en særlig mulighed for at kræve en arkitektonisk kvalitet, der bidrager positivt til bygningsens aktiviteter, byens liv og borgernes oplevelser, uanset om bygningen er nyopført eller mere end 100 år gammel.

Helios Film- og Kulturhus i Faaborg. Genbrug og nybyg, inde i den nye foyer ligger Helios Teatrets gamle sal, som bruges til musik, film og teater. I foyeren udspringer sig et helt nyt og synligt liv, som giver hele området nyt liv og attraktionsværdi. En arkitektkonkurrence afgjorde den nye udformning, som er skabt af tegnestuen Vandkunsten. Facadens lyskunst er skabt af Emil Salto. Foto: Vandkunsten

Kirkerne står mange steder som ikoner for det landskab de ligger i. Her er det Horne kirke.

Ved biblioteket i Ringe, giver trappen mulighed for både aktivitet og ophold.

En bygning skal være generøs. Den skal give mere, end den tager. Den skal deltage i byens liv og forære noget væk helt gratis.

Lene Tranberg, Arkitekt

Havnebadet i Faaborg danner rammen om mange vandrelaterede funktioner. Her har et offentligt byggeri bidraget til helt nyt og værdifuldt byliv, hvor vandets aktiviteter trækkes med ind i byens liv.

Faaborg Museum er et af landets smukkeste kunstmuseer. Facaden er stilfærdigt statelig og smuk, de indre rum gemmer en stor variation af rumoplevelser i både form, skala, farve, lys og udsmykning.

EFFEKT

- Traditionen for offentligt byggeri med høj arkitektonisk kvalitet videreføres.
- Kvaliteten af det levede liv i og omkring offentlige bygninger skal tilføje en tydelig merværdi til området, både ved omdannelse og nybyggeri.
- De offentlige bygninger, der har kulturhistorisk værdi og arkitektonisk værdi, skal understøttes og bidrage til områdernes kvalitet og værdi.

INDSATSER

- Ved konkurrenceudsættelser vil vi sikre, at offentligt byggeri bidrager positivt til oplevelsen af byen, samt byliv i og uden for bygningen.
- Ved byggeri, renovering og ombygning af offentlige bygningers indre og ydre* på over 10 mio. kr. i nutidskroner skal den arkitektoniske kvalitet sikres ved udskrivning af arkitektkonkurrencer eller ved en konkurrenceudsættelse hos minimum to firmaer, der har den fornødne arkitektfaglige ekspertise og referencer.
- Ved alle former for offentligt byggeri og anlæg** skal der gennemføres en arkitekturscreening som skal danne grundlag for udformningen af projektet.

*Projekter der ikke har nogen formmæssig indvirkning (fx efterisolering eller belysningsudskiftning til LED) er ikke omfattet af konkurrenceudsættelser hos arkitekter.

**Med byggeri og anlæg skal forstås bygninger, anlæg af nye veje, omdannelse af torve, pladser, parker mv. Altså alle offentlige rum ude såvel som inde.

Ringe sygehus er nedlagt og bliver langsomt omdannet til nye funktioner. Indtil videre er musikskole og ungdomsskole flyttet ind. Bygningerne omdannes fra en offentlig funktion som sygehus til mange andre offentlige funktioner.

Projekt Sporskifte handler om at transformere den forladte station til et nyt mødested for borgere og turister. Projektet skaber samtidig nye frugtbare relationer mellem mennesker. Her er det Veteranbanen og folkemindesamlingen i Korinth – der bruger transformationen til at hjælpe ledige tilbage på jobmarkedet. Transformationen skaber livskvalitet på flere niveauer.

Enhver tradition skal til stadighed omskrives for at kunne genfødes, og enhver nyskabelse må kende traditionen for at kunne udfordre den.

Praksis Arkitekter

Polymere i Årsløv-Sdr. Nærå bliver flittigt brugt til eksperimenter - eksperimenterne er med til at give et billede af hvad området kan bruges til i fremtiden. Det er også med til at tegne en fremtidig identitet for byen.

OMDANNELSE- OMRÅDER

Rundt i hele kommunen er der bydele og byområder, der er påvirket af forandringerne i tiden, og som venter på at blive omdannet til nye funktioner eller blive tilbageført til landskabet. Eksempelvis: nedlagte savværker i Ny Stenderup, Fabers fabrikker i Ryslinge, stationsområdet i Korinth, eller udtjente boliger der enten ligger som enkeltstående bygninger, eller sammenhængende enklaver af boliger langs landevejene. Der er også markante omdannelsesområder, der ligger centralt i de største byer i Ringe, Faaborg og Årsløv-Sdr. Nærå.

AFVIKLING

Byerne er konstant i udvikling, og derfor udvikler behovet for at omdanne byområder eller mindre byer sig i samme takt, som byerne udvikler sig. Inden for få år kan omdannelsesområder få et forladt udtryk. Forfaldet kommer snigende og det kan give et helt forkert indtryk af en by eller en bydel, og dermed også påvirke indtrykket af en by eller en bydels attraktivitet, som også påvirker det levede liv i området.

SAMSKABT UDVIKLING

Tidligere skete mange omdannelser af sig selv, da ledige arealer i byerne var meget mere efterspurgt end de er i dag. Derfor er der et stigende behov for, at både det offentlige, byernes virksomheder og borgerne som grundejere men også som frivillige medvirker til at realisere omdannelserne. Kommunen vil gerne understøtte omdannelserne, men har ikke mulighed for at løfte behovet alle steder og alene.

FRA INDUSTRI TIL BY

I Ringe er arbejdet med Jernstøberigrunden i fuld gang. Her skabes et nyt blandet bykvarter, hvor arkitekturen skiller sig ud fra resten af Ringe by, men refererer til bydelens fortid med et Jernstøberi. Gasværket genanvendes og hele områdets materialer og stil bliver mere rå og industrielt end resten af byen. I Faaborg er slagteriet på havnen lukket og arbejdet

med omdannelsen er i gang. Hvor Faaborg engang var industri bliver det i stigende grad en oplevelsesby, og med et areal så stort som slagterigrunden, lige midt i byen, er mulighederne og udfordringerne mange. I Årsløv-Sdr. Nærå ligger den gamle polymerfabrik midt i byen – i den bymidte der også kommer under omdannelse, for at skabe et samlingspunkt i de sammenvoksede byer. Borgerdrevne eksperimenter og midlertidige aktiviteter skal danne inspiration til, hvordan arealerne omkring skolen, hallen og Polymeren skal udvikles og anvendes i fremtiden.

BORGERDREVNE PROJEKTER

I de senere år er man i stigende grad begyndt at udvikle borgerdrevne projekter i omdannelsesområderne som viser sig, at have mange positive effekter for den berørte bydel. Det løfter typisk værdien af de konkrete omdannelsesarealer, fordi projekterne er med til at synliggøre og fremme tilgængeligheden til arealer, der førhen har været lukket af for byens borgere. Projekterne skaber værdi for de mennesker, som involverer sig, da der skabes nye fællesskaber og nye aktiviteter som de selv brænder for – det løfter deres livskvalitet. Omdannelsesprojekterne skaber tit også nye arbejdspladser – eksempelvis i Polymeren hvor der er en ny forretning med udstilling af gamle biler og en ny spiluddannelse med tilknyttede lærerkræfter, samt nye iværksættere. Til sidst løfter sådanne omdannelsesprojekter også det levede liv i byen, da der udvikles nye fritids- og kulturtilbud. Skateareal, parkourbane, bibliotekets arrangementer og halloweenfesten i Polymeren er gode eksempler på nye tilbud.

EKSPERIMENTERENDE TRANSFORMATION

Afgørende for omdannelserne er at se dem som positive transformationer, og at analysere men også eksperimentere sig frem til stedets potentialer. Enten til nye funktioner eller som områder, der skal tilbageføres til landskabet.

Slagterigrunden i Faaborg ligger midt i havnens liv. Slagteriet er lukket og skal omdannes til nye formål, som understøtter byens og havnens liv. Med en så central placering er der mange muligheder og udfordringer.

Jernstøberigrunden i Ringe er under omdannelse. Her lå tidligere store knopskudte industribygninger i mangeartede materialer. Nu opføres almene boliger, som i deres formsprog og materialesætning trækker tråde tilbage til stedets historie. Projektet er udformet af Archidea Arkitekter for FAB.

EFFEKT

- Omdannelsesområdernes potentialer er udnyttet til at skabe tidssvarende byer og et mere varieret byliv, der sikrer fremtidige attraktive og levende områder.
- Kulturarvens bygningsmæssige værdi synliggør stedets karakter og historie.

Fabers Fabrikker i Ryslinge er under omdannelse og finder et nyt liv og nye funktioner i de gamle fabriksbygninger. Her er både erhverv og frivillige projekter i spil.

INDSATSER

- Vi vil sammen med borgere, virksomheder og foreninger arbejde med eksperimenter og midlertidige anvendelser i omdannelsesområderne for at udforske og udvikle områdets potentialer.
- Vi vil gennemføre helhedsorienteret planlægning med fokus på funktion, æstetisk udtryk, fællesskaber, grønne elementer, forbindelser og oplevelser.
- Vi vil sammen med borgere og virksomheder realisere områdefornyelser i vores byer og landsbyer, der hvor der er et markant behov og lokale kræfter til at løfte det.
- Vi vil løfte og forskønne forbindelser i byerne, som er nedslidte og bidrager til at give et negativt indtryk.
- Vi vil fortsætte nedrivning af markante og udtjente bygninger på landet og i vores landsbyer, der hvor de skæmmer og giver et forfaldent indtryk af miljøet.

Det gamle gasværk i Ringe er omdannet til fælleshus for de nye almene boliger på Jernstøberigrunden. Bygningens hovedtræk er bevaret trods omdannelsen.

Egeskov slot er det bygningsværk i kommunen der har den stærkeste nationale identitets- og attraktionsværdi. Her udnyttes potentialet til at skabe en helt unik turistattraktion.

Kommunen har mange smukke gamle villaer. Her er det en villa i Ringe.

KULTURARVEN

I Faaborg-Midtfyn Kommune har vi mange bygninger og miljøer, der på fornem vis fortæller om stedets og miljøets historie, og de vil derfor typisk blive udpeget enten som en bevaringsværdig bygning eller et bevaringsværdigt kulturmiljø. Disse udpegninger har til hensigt at sikre, at disse bygninger og miljøer bevares for eftertiden, fordi de formidler den kulturhistorie, som vi alle er en del af. Bygninger og bebyggede miljøer fortæller meget om den tid de er født af – af dem kan eksempelvis læses tidens behov, æstetiske strømning, velstand, industri, handel, håndværk og klassedannelser. Bygningskulturarven fortæller derfor implicit om den historie, der er længere tilbage end vi kan huske.

KULTURARV SOM IDENTITET

Særlige bevaringsværdige miljøer og bygninger af en god kvalitet er også med til at styrke en bys eller et områdes identitet, karakter og attraktivitet. Fængselsboligerne ved Nr. Søby, bykernen i Faaborg, Stationsmiljøerne i Korinth og Ringe, fiskerlejet i Dyreborg, miljøet ved åen i Brobyværk, landsbymiljøet i Sdr. Næså m.v. er miljøer, der er forholdsvis intakte og som fortæller en historie, og giver deres område eller bydel identitet, karakter og attraktivitet.

RENOVERING OG OMDANNELSE

Bevaringsværdige bygninger og miljøer er typisk gamle og der vil derfor løbende være behov for at renovere og omdanne dem, så de kan blive tidssvarende, og leve op til de anvendelseskrav der er. Det skal der være plads til, men det er ofte både dyrt og besværligt. Det kan føre til, at de nødvendige renoveringer ikke finder sted, og dermed risikerer sådanne bygninger eller miljøer at forfalde. I stedet kan der også ske det,

at bygningerne moderniseres, uden at der tages de fornødne hensyn til bygningernes og miljøets historie. Så risikerer man, at udviske bygningernes historie og fortællinger om det levede liv gennem tiden. Områder, der udvikler sig sådan, risikerer at miste betydning, og det kan også være en vej til forfald. Bevaringsværdige og historiske bygninger skal derfor ombygges med omtanke for selve bygningen, men også af hensyn til det omkringliggende miljø.

BEVARENDE LOKALPLANER

Kommunens lokalplaner for eksempelvis bymidten i Faaborg er et eksempel på, hvordan kommunen kan understøtte en modernisering og ombygning, der samtidig fremmer bevarelsen af de særlige bygninger og deres helt særlige bygningsstræk og samtidig sikrer stedets historie og fortællinger. Økonomisk støtte i form af byfornyelsesmidler eller landsbypuljemidler kan være med til at løfte kulturarven, hvor der kan stilles krav til renoveringen, så kulturarvs værdierne sikres.

FREDEDE BYGNINGER

Kommunen har ca. 100 bygningsfredninger - mange af dem rummer adskillige bygninger. Det er et udtryk for, at der er mange bygninger, der rummer kulturarv af national betydning, som vi kan være stolte af og værne om. Nogle gange betyder det også, at vi skal værne særligt om bygningernes omgivelser, fx i Faaborg hvor en del af byhusene er fredet. Her er det vigtigt, at omgivelserne er med til at støtte op om den fortælling som de fredede bygninger rummer. Det kan gøres med bevarende planlægning som i Faaborg, men kan også understøttes af udpegning af og retningslinjer for kulturmiljøer i kommuneplanen.

Arkitektur skal beskrive dets tid og sted, men længes efter tidløshed.

Frank Gehry, Arkitekt

Lyø har en stærk identitet. De mange sort-hvide bindingsværksejendomme hvor tavlerne er streget op med blå langs bindingsværket giver et samlet udtryk, trods variation i form og størrelser i øvrigt.

Gl. Allested. Det velbevarede landsbymiljø giver landsbyen en stærk og genkendelig identitet.

De finuarlige gamle gadeforløb i Faaborg er stærkt identitetsskabende og har en stor attraktionsværdi. Her er det Tårnstræde, med klokketårnet for enden.

Algade i Ringe, hvor mange huse er opført i samme periode. Det giver vejforløbet en stærk identitet, trods forskellig detaljering.

Søvej v. Søbysøgaard. Her ligger de tidligere fængselsfunktionærboliger som perler på en snor langs søen.

EFFEKT

- Der er stolthed og viden om bygningskulturen i kommunen.
- Bygningskulturarven styrker interessen for byerne og bydelene og dermed også deres attraktionsværdi.
- Kulturarven er med til at styrke byernes og bydelenes karakter og identitet.
- Der sker hensynsfuld renovering og modernisering af den bevaringsværdige bygningsarv i økonomisk bæredygtige miljøer.

INDSATSER

- Fornye udpegningerne af kulturmiljøer i kommuneplanen og fornye retningslinjerne for dem.
- Med byfornyelsesmidler og om muligt med områdefornyelser understøtte hensynsfulde moderniseringer/renoveringer af bevaringsværdige bygninger, der ligger inden for et bæredygtigt bygningskulturmiljø.
- Sikre bevaringsværdierne gennem planlægning, vejledning og dialog.

Den gamle smedie ved Boltinggaard Gods. Smedier var førhen som benzinstationer er i dag, og lå ud til landevejene, så man let kunne få omskoet en hest eller repareret sin vogn. Der er ikke mange tilbage i landskabet, men de få der er fortæller en værdifuld historie.

I Nr. Søby er der en grønning midt i byen hvor der var røde hestekastanjer. Det gav grønningen og byen karakter og en større attraktionsværdi end en bar plæne. Kastanier er dog pt. meget udsat for sygdom, og Nr. Søbys kastanier er gået ud og fjernet. Der plantes Røn i stedet som er et smukt og robust træ. Enkeltstående træer kan mange steder give en markant større værdi end bare plæner, da de danner rum på plænefladen. Markante træer giver også en letgenkendelig karakter til et grønt område.

DE GRØNNE OPLEVELSER

I Faaborg-Midtfyn Kommune er vi begunstiget med meget smukke og varierede landskaber. I små og større byer danner grønne områder rammen om det sunde liv. I processen omkring udviklingen af by- og egnsprofiler fortælles der et utal af gange om; at uanset hvilken årstid er her smukke omgivelser, hvad enten man er til landlig idyl, by- og købstadskultur eller øliv. Og at det er fuldt ud forståeligt, at de fynske malere har holdt til her og har været inspireret af landskaberne og naturen.

FORBINDELSER

Indretningen af byer og landsbyer og tilgængeligheden til natur og landskab er helt afgørende for, hvor meget og hvordan vi bevæger os rundt i byerne og i landskabet. Byer der har stier og forbindelser som særligt tilgodeser gående og cyklende trafik, og som forbinder grønne områder, særlige byrum og bydele, appellerer til mere fysisk bevægelse og aktivitet. Særligt forbindelser, som er grønne og giver mulighed for forskellige rundture appellerer til aktivitet. Forbindelsen rundt om Sundet i Faaborg er et eksempel på en flittigt benyttet rundtur. Ringe sø og stien langs Vindinge Å i Årslev-Sdr. Nærrå er også gode eksempler på attraktive stier, ikke kun til transit men også til fornøjelse.

ADGANG OG ATTRAKTIONSVÆRDI

Da landskabet er et særkende i vores kommune, og da borgere generelt ønsker at opholde og bevæge sig meget mere ude end tidligere, så skal vi udnytte disse særlige muligheder vi har for at understøtte det gode liv. Vi skal i højere grad etablere attraktive forbindelser og bruge arkitektur til at synliggøre mulighederne. Nye grønne forbindelser i byerne som giver adgang

til landskabet vil både forbedre det levede liv i kommunen, kommunens brand som en særlig landskabskommune og kan bruges som en vigtig attraktionsværdi for bosætning.

OPLEVELSESVÆRDIER

De grønne rum i vores byer og landsbyer er meget forskellige. De bærer i høj grad præg af den periode, hvor de er etableret og hvilke muligheder terrænforholdene giver. Byernes grønne rum kan være attraktive åndehuller, hvor forskellige former for ophold og oplevelser kan udfolde sig. De kan enten appellere til ro og eftertænkning, eller til høj aktivitet i form af leg og spil, eller til en picnic med venner og familier m.v. Det er vigtigt for anvendelsen af byens grønne rum, at oplevelserne ikke er ensartede, men tilbyder noget forskelligt.

GRØN IDENTITET

Men de grønne rum er ikke kun de offentlige parker, boldbaner, stier og legepladser, det er også boligvejene med grønne forhaver, hække, vejtræer, gadekær og fællesarealer. Det grønne er også med til at forskønne byens rum, skabe små oaser og smukke velkomster i byen, gaden og bydelen, samt at blødgøre overgangen fra vejarealer til boliger og fra by til land. Alt sammen har betydning for, hvordan vi oplever en bys attraktivitet og imødekommenhed. Det grønne kan også være med til at give et sted identitet og karakter. Egetræerne ved Ryslinges byport understreger byens historie og navn, Rhododendron ved Korinth og Brahetrolleborg giver Korinth en farverig identitet. I det åbne land giver de mange syrenhegn og herregårdslandskaberne en helt særlig national identitet.

Regnvandsbassin ved Ørbækvej i Ringe. Her er bassinet også udnyttet til at få plantet en masse bl.a. blomsterløg i og omkring bassinet. Dermed får det tekniske anlæg også herlighedsværdi og giver karakter til vejforløbet.

Naturstien Korinth-Ringe løber på den gamle banestrækning. Det er en landskabeligt smuk tur med mulighed for ophold ved de gamle stationer.

Indvielse ved søen i Kværndrupps Bypark. Her giver platformen adgang til vandet. Nu kan skolen bruge søen til undervisning, og byen har fået et nyt rekreativt rum, som før var utilgængeligt.

De nye shelters og pavilloner rundt omkring i vores værdifulde natur, bidrager med en ikonisk arkitektur, der giver høj genkendelseværdi. Her er det shelters ved Millinge Klint.

Skovshelteret i Dyreborg Skov. Arkitekturen giver mindelser om det tidligere foderhus, der lå på samme placering. Her har man en unik mulighed for at ligge en etage over terræn og kigge ud i skoven.

EFFEKT

- De grønne rum skaber rammerne for bevægelse og aktivitet i vores byer og ud til landskabet, og understøtter attraktionsværdien i forhold til turisme og bosætning.
- Det grønne er en naturlig del af vores planlægning, omdannelse og udvikling af nye byrum, herunder også boligområder og erhvervsområder.
- Klimatilpasningstiltag er med til at skabe grønne rum, der opfordrer til byliv.
- Boligområder med grøn karakter er med til at skabe et attraktivt bosætningstilbud.

INDSATSER

- Vi vil planlægge for nye grønne forbindelser i de største byer med en prioriteret handleplan.
- Vi vil integrere det grønne i lokalplanlægningen af nye byområder, omdannelse af områder, eller ved planlægning af nye anlæg.
- Vi vil udarbejde en parkstrategi, der bl.a. sikrer en mangfoldighed af ophold, oplevelser og aktiviteter i vores grønne områder, parker og forbindelser.
- Vi vil synliggøre det grønnes betydning for et byområdes attraktivitet ved oplysning, udstillinger og dialog.
- Vi vil inspirere og opfordre til en fastholdelse eller genskabelse af grønne haver i boligområderne.

Mange steder har boligkvartererne en markant beplantning der giver identitet og genkendelighed til området. Her er brugt japansk kirsebær, der både har en smuk facon, blomstring og senere løv og efterårsløv.

Naturområdet Tarup Davinde indeholder en mangfoldighed af både natur- og kulturoplevelser. Her er det en stente, der er smukt udformet og fremstår som en arkitektonisk skulptur.

PROCESSEN

DEN INTERNE PROCES

Et af målene med arkitekturpolitikken er blandt andet at sikre et internt kendskab og forståelse for, hvad arkitektur er og kan i de kommunale afdelinger, der beskæftiger sig med det bebyggede miljø. Derfor blev det besluttet at indlede et samarbejde med Arkitekt-skolen i Aarhus. Arkitektskolen har afholdt et lærings-forløb med udvalgte medarbejdere og afdelingsledere, for at skabe en fælles forståelse for, hvilken rolle arkitektonisk kvalitet spiller i vores bebyggede miljøer. Formålet har også været at skabe forståelsen for, at det er et fælles ansvar, at skabe kvalitetsrige og bæredygtige løsninger – både når kommunen selv bygger, men også når vi giver tilladelse til byggeri.

MØDET MED INTERESSENER

Det har været et stort ønske at kvalificere udvælgelsen af temaer, udfordringer og mulige tiltag på et tidligt tidspunkt i processen. Derfor blev en gruppe af faginteresser indbudt til at give deres input. De har blandt andet budt ind med anbefalinger, der har dannet grundlag for de fleste af de videre overvejelser om politikken udformning og indhold. Nogle af de mest centrale anbefalinger er:

- Skab identitet! Udnyt diversiteten og hav respekt for landskabet.
- Vis de gode eksempler! Det kan fx være, hvordan man bygger nyt i det gamle.
- Forbind de forskellige byrum – sæt fokus på at skabe sammenhænge.
- Sats på mangfoldigheden. Der skal være plads til forskellige funktioner og personer, det giver liv og variation.

Disse anbefalinger har fulgt arbejdet hele vejen igennem, som det også kan ses ud af politikken indhold. Udfordringen ligger især i at vise de gode eksempler.

Der er mange eksempler med i arkitekturpolitikken, men der kommer hele tiden nye, og der er talløse som ikke er med, som også kan give inspiration og stolthed. Det er intentionen at skabe en plads til inspiration og gode eksempler på kommunens hjemmeside, som løbende kan udbygges. Eksemplerne kan være med til at skabe en fortløbende dialog om arkitektur og dennes betydning for vores hverdagsliv og livskvalitet.

HØRING

Inden arkitekturpolitikken blev sendt i offentlig høring, blev den udsendt til interessenterne til kommentering. Interessenterne var med til at kvalificere politikken indhold inden den offentlige høring.

Forslag til Arkitekturpolitikken var i offentlig høring, fra d. 22/8 til den 19/9 2017. I høringsperioden er afholdt 4 byvandring i henholdsvis Faaborg, Ringe, Nr. Broby og Nr. Lyndelse. Der har været varierende deltagerantal, med Nr. Lyndelse som højdespringer med ca. 40 deltagere. By og Land foreningerne (enten Faaborg eller Midtfyn) har været repræsenteret på alle vandringerne. Byvandringerne er blevet afholdt på vejstrækninger i de 4 byer, hvor der er en vis færdselsmængde, som man typisk ikke regner at have en særlig høj arkitektonisk kvalitet. Byvandringerne har haft fokus på at udpege kvaliteterne, for at fremhæve at de er der - og sætte fokus på, at man sikrer dem og bringer dem frem.

Deltagerne ved byvandringerne har været ude for at se på 'hverdags-arkitekturen' med nye øjne. Det har givet en god dialog om noget, der sjældent tales så meget om, men som har en stor indvirkning på indtrykket af vores fysiske rammer til hverdag. Det skal derfor tilstræbes, at gøre byvandring til en tradition i Faaborg-Midtfyn Kommune, så kommunens borgere løbende er i dialog om hvad der gør en forskel i vores bebyggede miljø.

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE